

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok	— — — —	2 zl. — kr.
Na pol roka	— — — —	1 " — "
Na štvrt roka	— — — —	" 60 "

Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Hlavný kostol v Lurde,

v tom svetochýrnom milostnom meste, kam sa ohromné zástupy pobožných kresťanov každoročne hrnú tak, že ku pr. len v laňajšom roku ta bolo dorazilo vyše 300 tisíc zbožných pútnikov, ktorí nehľadiac na obetu s cestou spojenú so všetkých strán sveta ta prichádzajú.

☛ **Krešťania! kupujte len u kresťanov!** ☛

Liberalná vláda.

Poznáme ovocie účinkovania liberálnej vlády, a preto nebude ťažko ľudu nášmu nových týchto rytierov v opravdivom svetle ukázať.

Čo je hlavný cieľ liberálov? Dľa mojej mienky opraty vlády k sebe strhnúť a potom v duchu liberálnom panovať a kraľovať po všetky veky, alebo aspoň dotiaľ, dokiaľ ľud k seba povedomiu nepríde a nezaženie ich, kde je plač a škripanie zubov.

Aby liberáli cieľ svoj previedli, spájajú sa do jednej liberálnej spoločnosti, a tvoria súdružstvo záujmu, v ktorom každý jeden úd silami svojimi k upevneniu vlády liberálnej prispieť musí.

Medzi nimi buďto už rozumom, darom rečníctva, bohatstvom, peniazmi vynikajú niektorí, ktorí akožto prví korifei na čele spoločnosti tejto stoja.

Hlavní vezíri vo vyhni svojej kujú mienky, ktoré nižší velitelia uvádzajú do verejnosti. Nielen v hlavnom meste, ale aj na vidieku majú liberáli svojich súdruhov, ktorí ideu liberálnu dľa svojej možnosti do života uvádzajú, lebo dobre vedia, že z darma to nejde, kedytedy aj im tí veľamožní liberáli kde-tu jeden mastný kúsok hodia, aby taboru liberálnemu verní zostali, nereptali.

Mnohí čnostného smýšľania obyvatelia krajiny našej divia sa, prečo je v Uhorsku tak mnoho liberálov, a ako to možno, že synovia krajiny Marianskej pripojujú sa k liberálom, kdežto princíp, zásada liberálov protiví sa duchu sv. náboženstva nášieho, duchu kresťanstva!

Na otázku túto nie je ťažká odpoveď. Duch smýšľania sveta terajšieho je materiálny. Ľudia viacej idú za zemskými, pomínuteľnými vecmi, ako za pravdou, a cieľom svojim posledným, ktorý je v tom, aby človek život večný obsiahol.

Liberáli, ktorí od počiatku a všade kresťanstvo utlačujú, jedine v živote tomto cieľ svoj vedia a vidia, lebo ináč nemožno, aby práva ľudstva, náboženstvo, slobodu a čestné smýšľanie tak ohromne prenasledovali.

K zisku dojsť, a to jakýmkoľvek spôsobom, to je to slavné heslo, s ktorým liberáli bojujú, ktoré uskutočňujú so všemožnou presiou, násilnstvom, šablami, bajonettmi a strelbou.

A v skutku nemáte liberála chudobného.

Keby sme videli, že nachodia sa aj chudobní liberáli, ktorí za zásady svoje bojujú, započali by sme ceniť zásady jejich, a rozmýšľali by sme, či sa srovnávajú so zásadami kresťanstva.

Či ale takéhoto presvedčenia ľudí najdeš?

Nie! A keby si ich, ako Diogenes, za dňa lampášom hľadal, nenajdeš ich.

Najdeš ale na miesto takého liberála celú garmadu liberálov, ktorí za každodenným ziskom bežia, ako krkavci za mrtvolou.

Liberáli vskutku ani len nemajú nejakú zvláštnu, vznešenú ideu, zásadu.

Vytrubujú do sveta, že ich hlavná idea je, uskutočniť štát liberálny.

V Uhorsku lenže už zásadu túto nepreviedli. Bánffy akožto štátu liberálneho sultán so svojimi agami, bašami panoval, a ešte ako! tak že nech nejestvuje opozicionálna strana, s ňou naša ľudová, ústavu uhorskú s návrhom ex-lexovým dávno by už boli pochovali tí liberáli, ktorí osvetou sa chvastajú a každé pohnutie slobody utlačujú a križujú.

Zničiť ústavu uhorskú a potom dľa svojej zákonami nehatenej vôle vladáriť, to je ten štát liberálny, ktorým sa bezočivo honosia.

Hlavní vezíri liberálni bez rozdielu všetci sú bohatí a za bohatstvom idú. Toto zlaté teľa je hlavnou ich zásadou, a nedivíme sa, že židia, ktorí už na púšti Sinai zlatému teľatu sa klaňali, námahy, ciele liberálov nielen že podporujú, ale všemožným spôsobom k víťazstvu ich napomáhajú, prečo nie div, že ľud náš pomaly židovstvo bude vedieť oceniť.

Pamätáme na voľby, ktoré Bánffy previedol, pamätáme, liberáli, ako ste nás utlačovali, molestovali, trýznili, trápili a križovali.

Pamätáme, ako ste hlas svobody, hlas presvedčenia, slovo človečenstva zkyožili, ako

ste vota naše odmrštili, z miesta na miesto nás prehánali.

Pamätáme, ako ste flinty, zbraň krvi srdciam našim namierili, ako ste krvou spolubratov našich vládu uistili!

Vieme, akého ste presvedčenia, smýšľania, čo sú ciele vaše. Darma sa márnymi slovami slobody, osvety honosíte.

Poznali sme vás, a to dobre, a preto neďivte sa, že vládu vašu zatracujeme, osoby vaše nenávidíme, a v ničom nedôverujeme, čo je ducha liberálneho.

Nie sme my zaslepení. Vidíme vodcov našich, ktorí v sneme nepravosti vaše na oči vám vyhodili, ktorí nás, ľud úbohý, slovom, presvedčením zastali, ktorí všemožným spôsobom pracujú, aby hlavné právo naše, voľby, zákonom krajinským potvrdeným spôsobom prevedené boly.

Buďte toho istí, že keď ste hlasy naše volebné pri poslednom popise zničili, my prv-neskôr k víťazstvu dôjdeme, lebo násilensť sa pomíne, pravda ale, ako aj prameň pravdy, Boh je večná!

Predmiersky.

POLITICKÉ CHÝRY.

Kráľ a revolucionár. Na revolucionárnom základe stojí kráľovstvo talianske. Jeho koreň nenačádza sa v dejepise. Taliansky kráľ Umberto bol na ostrove Sardínii. Navštívil tam aj hrob Garibaldiho, ktorý jednúc pápežovi tak hrozne nepriateľským revolucionárom bol. Taliansky kráľ Umberto tuším cíti, že jeho panovanie a kráľovstvo jedine len pomocou slobodných murárov sa nechá udržať. No nespoľahlivými priateľmi sú zednári.

Prenasledovanie hlavných županov. Časopisy Tisovcov „Pesti Hirlep“ a „Egyetértés“ veľmi podporujú zvlášte tých fõišpánov, ktorí tak verne slúžili pánu Bánffymu, boja sa o nich, že prepustení budú. Pesti Hirlep sa bojí, že bývalí národní vyslanci použijú v lone liberálnej strany svoj vplyv zvlášte k odstráneniu a prepusteniu hontianskeho, šarišského a novohradského hl. župana. No darma bedákajú Tiszovi lahodiace časopisy; ich bedákanie je márne, pretože tí ctení hl. župani sotva sa udržia. Oni priveľmi slúžili Bánffymu, teraz nech idú k Bánffymu, nech im pomôže, je-li mu to možné.

Vplyv Tiszovcov predsa je už pochovaný. Privržencovia Tiszu totižto prosili Szélla, aby nedal laufpas tým hl. županom, ktorí sa tak vyznačili pod Bánffym v obrane liberalizmu, Széll ale povedal, že v tejto veci jedine Šarišanov vypočuje. To ale nesľúbil, že i podrží šarišského hlavného župana.

Socialdemokrati a Széll. Socialisti v Uhorsku prosili ministerpredsedu Szélla, aby im dovolil prvého mája demonštrovať, na čo oni veľkú váhu kladú; Széll im povedal, že aj s nimi chce tak zachádzať, aby neopustil stanovisko pravdy, práva a spravodlivosti. To je ale už inšia otázka, či sa môžu znieť s tymito troma veciami socialistické námahy?!

Pozdravenie ľudovej strany. V Doln. Lendve (zaladská stolica) s väčšinou 800 hlasov zvolený bol za vyslanca ľudák dr. Ondrej Marsovszky, lenže táto voľba zničená bola! Potom bol zvolený žid Pavel Mandel. Teraz práve tí pozdravujú ľudovú stranu, ktorí na Mandla hlasovali, a hovoria medziiným, že zvedení, odstrašení a vojskom prinútení boli na Mandla hlasovať, teraz ale uznávajú svoju chybu a ľudového programu sa chcú budúce držať; spolu prosia ľudovú stranu, aby i ďalej tak hersky bojovala za zásady ľudu, ako doposiaľ.

Gabriel Ugron v najbližší pondelok povolal na poradu k sebe tých vyslancov, ktorí sú ochotní s ním bojovať za neodvislosť Uhorska ale tak, aby boj praktičný smer mal. Ako slyšíme, asi 12 vyslancov sa pripojí k Ugronovi, a tak hneď na tej porade sa má sriaďiť Uffronova strana.

Gróf Haller, hl. župan v Székely-Udvarhelyi, predsa len zaďakuje, ako to ztadiť došlé zprávy tvrdia.

Proti odpadilcom a vlastizradeom rakúskym výborný pastiersky list vydal viedeňský arcibiskup a kardinál Gruscha. Spolu i katolícky spolok sa utvoril pod náčelníkom barónom Wittinhoffer-Schellom proti tým, ktorí kričia: Odtrhnime sa od Rímu!

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

13. apríla. Anton Mócsy obrátil pozornosť ministra pravosúdia na viac chýb v súdobníctve sa nachádzajúcich; rozpočet neprijal. Ales Gyõry ústnosť a verejnosť žiada pri pojednávaní u súdu. G. Polónyi povedal, že minister pravosúdia by mal byť strážcom ústavy. Po kratšej reči Majora o úradných lekároch držanej rečnil Alex. Plósz povedal, že po ceste práva a ústavy bude vždy kráčať. V nedeľu vraj nemôže dať úplnú slobodu úradníkom. Štefan Rakovszky povedal, že pod Bánffym dôvera obecnstva ku kráľovským fiškálom veľmi oslábila, lebo svoju moc použili

k politickému prenasledovaniu. Ostro napadol prešporského a trenčanského kráľovského pravotára. Nie s menšou ostrosťou vystúpil aj proti falšovaniu vína. Nových Maďarov Sigismunda Taubera, Engela tiež spomenul, lenže títo mu nebudú ďakovať za to. Rozpočet ministerstva obrany skoro bez dohady bol prijatý. Potom zadal Plosz zákonný návrh o kurialnom súdobníctve v záležitostiach volebných. Széll na ten pád, jesli by potrebné bolo, navrhoval, aby v piatok a sobotu zasadnutie nie do dvoch, ale do troch hodín trvalo. Návrh prijatý bol.

14. apríla. A. Neményi odporúčal rozpočet ministerstva financií. Po ostrej kritike Komjáthyho a Polónyho žiadal ľudák Fraňo Major, aby sa do ohľadu braly záujmy spolkov. Minister financií Lukáč sľúbil cestu zamedziť všetkým nadužívaniam. Ten krčmár, ktorý falšuje víno, ztratí právo víno merať. Na konci zasadnutia zadal Lukáč appropriacionalný zákonný návrh; to jest aby prijatý rozpočet na terajšiu vládu bol sverený. Zasadnutie koniec vzalo o štvrt na treťu hodinu.

15. apríla sa pojednávajú písobné prosby. Tie prosby, v ktorých obce žiadajú sníženie pozemkovej a uvedenie burzovej dane, jednoducho ministrom financií boli odovzdané. Ján Molnár podporoval tie prosby, v ktorých obce žiadajú od snemu, aby sa polepšil politický, hospodársky a mravný stav krajiny. Rakovszky žiada od ministra financií, aby čím skorej uviedol bursovú daň. Minister financií nechce snížiť pozemkovú daň, lež ju len spravdlivejšie rozdeliť, aby každý roľník primerane jednako znášal farchu dane. Uznať, že sú prirážky veľké. Zákonný návrh o bursovej dani zavdá behom dvoch troch týždňov. Do reči prišli aj tie prosby, v ktorých časopisy žiadajú, aby nemusely daň platiť od oznamov. Na konci zasadnutia interpelloval Rakovszky v záležitosti jednej obecnej volby na rychtára.

17. apríla neodvisliaci si veľmi brúsi jazyk na kňazské statky. Po prijatí viac malichernejších, zákonných návrhov sľúbil minister obchodu Hegedűs, že v záležitosti jarmoku vždy bude ohľad brať na nedele a sviatky. V utorok čili 18. apríla do reči príde len to, o čom dnes bola reč, v treťom čítaní, a zvolí sa výbor z 21 členov pozostávajúci, ktorý bude povolaný vypracovať zmenu stanov snemovne krajinských vyslancov.

19. apríla. Pojednával sa appropriacionalný návrh. Pri žilinsko-rajeckej vicináke ostro vystúpil Rakovszky proti tomu, že obciam 60 tisíc zl. šľahli za krk. Gr. Ján Zichy utešeno odôvodnil svoju nedôveru naproti vláde. Žiada revisiu, žiada šetrenie a pestovanie práv a blahobytu ľudu. Fraňo Kossuth so stanoviska neodvislosti nemôže sveriť na terajšiu vládu manipulovanie s rozpočtom. Neodvisliak kalvín Rákay miesto liberálov napádal biskupov a jezuitov, kňazov a učiteľov katolíckých. Hersky ho vyplatil ale bez peňazí

Anton Mocsy. G. Ugyon po samú zem zniesol Bánffyho a Tiszu. Koloman Széll na reč Zichyho poznamenal, že je on priateľom cirkevnopolitických zákonov. Z čoho nasleduje, že dobrý katolík nemôže byť členom liberálnej strany. Roszival a Komlóssy ale predsa sú tam, bárs i križ nosia na prsach.

Výkaz

peňažných pre bobroveckých pohorencov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Milutín Križko, baňský správca a dp. Štefan Soilok v Pútiš Čabe po 15 zl. E. Manica pri spoločnom obede sosbieraný obnos v Tisovci 14 zl. 60 kr. Sbiierka novín „Pressburger Tagblatt“ 18 zl. 15 kr. Rim.-kat. kruh v Šarude 13 zl. 30 kr. Sbiierka Sylvestra Supiš, rehoľníka v Mária-Póči, 13 zl. Dp. Dionýs Kameráth v N. Dióši s veriacimi 15 zl. 40 kr. Dp. Peregrin Bjelek v Čičmane s veriacimi 12 zl. 15 kr. Sbiierka Jána Bágel v Blatnici 12 zl. Farský úrad vo V. Róce 11 zl. 40 kr. Dp. Ferdinand Šteffel s veriacimi 11 zl. 70 kr. Dp. Štefan Ballay v Štiavniku a jeho veriaci 11 zl. „Magyar Jelzalog Hiteintézet“ v Bpešti 72 zl. 65 kr. Pavel Zoch ev. farár v Modre a redaktor „Stráže na Sione“ sosbieral 14 zl. 50 kr. „Pazm“ z Viedne 15 zl. „Václavská záložna v Praze“ 50 zl. Sbiierka Jozefa Veselý v Banovej pri Žiline 10 zl. 33 kr. (K tejto prispeli: (Gejza Pongrác 1 zl., Jozef Matušík, Juro Trnovec rychtár, Jan Tomašovský po 50 kr., Jozef Turček, Bernát Hruška, Štefan Trnka po 30 kr., Juro Matušík 25 kr., Nikolaj Valenth, učiteľ, Ján Turček, Juro Sedliček, Miloš Pecko, Ján Pecko, Štefan Portašik a Juro Mráz po 20 kr., Štefan Gunda a Andrej Mráz po 15 kr., a viacerí iní dovedna 3 zl. 78 kr., všetci spolu 10 zl. 33 kr.) Sbiierka Jura Buzalka vo Sv. Antole v Honte 8 zl. 60 kr. (K tejto prispeli: Juro Buzalka a Juro Macko po 1 zl., Ján Buzalka, Anton Pinder, Ju o Veinert a Terezia Vilmon po 50 kr., Irma Medeši, Anton Vician, Martin Bosák, Ján Ďurica, Fraňo Keresteš, Ján Krnáč, Jozef Kindernay, Miloš Pinder a Žigmund Pála po 20 kr.; Barbara Truchlý, Andrej Buzalka, Maria Jakubik, Jozef Vazan, Pavel Bosák, Jozef Poliak, Juro Janes, Juro Sebek, Andrej Marko, Larol Kondrádek, Fraňo Kubík, Karolina Hulik, Miloš Obernauer, Jozef Baláž, Martin Sartoris, Ján Sloboda, Ján Kukučka, Adam Koreň, Karol Brodiansky, Ján Hraško, Imrich Fillus a Jozef Abella po 10 kr.; Ján Tomčík 15 kr., Anton Flantner 14 kr., Ján Blendovský 6 kr., a viacerí po 5 kr., spolu 25 kr.) Sbiierka Jána Majtan v Königshütte v Prusku 13 mariek. Juro Mojik v Inštenburgu v Prusku 5 mariek.

(Pokračovanie nasleduje.)

Listy Adiny.

Sedemadvadsiaty list.

Drahý môj Otče!

Tvoj list ma veľkou radosťou naplnil dnes. Aj poslaný balik som dostala. Ponevác pišeš, že za ten najkratší čas tu budeš, tento list ťa v Gaze bude čakať. Už som ťa tri roky nevidela. Dlhý to čas! Oh však ťa len pobozkávam. Ponáhľaj sa len. Za šťastie musí považovať človek, že v tejto dobe v Jeruzaleme môže byť, za ktorou túžil Abrahám s ostatnými prorokami. Tu je Mesiaš, ktorý také divy a zázraky činí, akých predtým nevidel svet. Ja som u jeho nôh sedela, jeho nebeské učenie slyšala; viem, že je on Synom Najvyššieho. — Lenže ešte som ti neopísala vzkriesenie Lazara podrobne. Keď lekár povedal, že Lazar nevyzdravie, Marta a Maria posla poslaly k Ježišovi; pevne úfaly, že on príde a uzdraví ich brata, ako to už s mnohými inými učinil. Oddanica Jána, Maria povedala, že keby aj zomrel Lazar, zakiaľ Ježiš príde, vzkriesi ho tak, ako toho mládenca v Najme. — Ach, keby neskoro prišiel, to by nebolo viac možné, vzdychla si Marta. — U Ježiša nič nenie nemožné, zvolala Maria. — Takto plynuly dni. Lazar zomrel, a Ježiš nebol tu. Všetky štyri sme nesmierne nariekaly. Na druhý deň bol pohrab. Na tretí deň prišiel nazpät ten posel, a povedal, že Ježiš bydlí teraz v jednom chudobnom domčeku v Bethabare za Jordanom, kde hlása kráľovstvo Božie a vysvetľuje proctvá. Tento posel takto oslovil Ježiša: Pane, ejhľa chorý je ten, koho miluješ. — Ježiš pokojne bez všetkej prekvápenosti odvetil: Synu môj, viem to ja; táto choroba nenie k smrti, lež k sláve Božej, aby oslávený bol Syn Boží! — Viac ani slova nepovedal, ako nám to ten posel sdělil. — Ach, snád nevedel, ako je zle jeho priateľ, lebo ináč by bol prišiel. — Tvoj Mesiaš všetko by mal vedieť — ohlásil sa jeden kňaz, — už to, že nevedel, ako nebezpečne je chorý Lazar, dokazuje, že je Ježiš falošný Mesiaš. — Maria ale povedala, že však keď príde Ježiš, zadrží slovo a dokáže, že choroba Lazara nebola k smrti, lež k jeho osláveniu. Maria aj Martu musela posilňovať vo viere, že je Ježiš naozaj Mesiašom. Obejmula ju a riekla jej: Silne som presvedčená, že by on aj z Bethabary bol mohol Lazara uzdraviť, keby bol chcel. Lebo však aj Luciusa uzdravil, keď na deň bol vzdialený od neho. — A prečo nám nezachoval Lazara? zvolala Marta. — Lebo toto považoval za dobré; či nepovedal, že Lazar ochorel, aby bol Syn Boží oslávený? — uspokojovala ju Maria. — Lenže on je už štyri dni v hrobe; či ho snád vzkriesi chce, však sa už rozpáda jeho telo. O nemlúv mi viac o tom nemilosrdnom prorokovi. Nemiloval on úprimne Lazara. — Ale Marta, či ťa táto zkuška tak chytré je v stave zbaviť viery? Ako môžeš hovoriť, že nemiloval nášho brata? Tvoja reč je nespravodlivá. — Áno, syna bohatého a pyšného plukovníka uzdravil, o chudobného Lazara nestál. Nech je na ňom smrť Lazara. — Ach, sestro, odpusť ti Boh toto rúhanie. Ja bych aspoň aj vtedy v ňom verila, keby ma zabil. — Keď sa takto shováraly tieto dve sestry, ktosi celkom zadychčaný pribehol s krikom: Prorok! Nazarethský Ježiš je tu! — Všetci sme bežali zo zahrady na ulicu. Marta ale všetkých predbehla. Maria celkom pokojne začala izbu upratovať pre Mesiaša. Keď už hotová bola, ku mne prišla a mi povedala: Ja som vedela, že príde. — A keď už prichádzal Ježiš, od radosti sa jej začervenala tvár. Naozaj čarokrásna bola. Marta sa k nohám hodila Ježišovi a zvolala: Pane! Keby ty bol tu býval, brat

môj by nebol zomrel. — Ježiš ju chytil za ruku, zdvihol ju a dojata prehovoril: Marta, Lazar spí, vstane brat tvoj. — Pane, keby môj brat len spal, neboli by sme ho pochovali. On ale už zomrel a už štyri dni leží v hrobe. — Marta, Lazar zomrel, lenže smrť je len spánkom pre tých, ktorí môjho Otca milujú. Dobrí nezomrú, lež len bezbožní. Smrť týchto na veky trvá. Lazar nezomrel, lež len spí a vstane. — Viem, že vstane, pri vzkriesení v deň posledný. — Odvetil jej Ježiš: Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mne, keby aj umrel, žiť bude. A každý, kto je živý a verí vo mne, neumre na veky. Veríš-li tomu? — Ovsém, Pane! Ja som uverila, že si ty Kristus, Syn Boha živého, ktorý mal prísť na svet. Viem, že ti Boh všetko dá, čo pýtaš od neho. Aj Lazara môžeš vzkriesiť. — Ale však ho už červíky jedia — povedal jeden Farizej, — neviem, ako to bolo s dcérou Luciusa, so synom najmskej vdovy; to je ale istá vec, že Lazar zomrel. — Ježiš neodpovedal Farizeovi, obrátil sa ale k Marte a prehovoril: Teším sa, že zas veríš, lebo si pochybovala, keď som na tvoju žiadosť neprišiel. Tvoj brat musel umrieť, aby moja moc na vrch vyšla. Povedz sestre, že som tu a chcem sa s ňou shovárať. — Marta zadivená nad tým, že Ježiš aj jej myšlienky pozná, odbehla a zvolala na Mariu: Videla som Pána! Volá ťa. — Maria hneď vyšla a k Ježišovi, ktorý si boľavé nohy močil pri studni Izaiášovej a prítomným rozprával o zmŕtvýchvstaní. Marii ruku podal, táto ale padla mu k nohám, ktoré slzami polievala a vlasami utierala a prehovorila: Pane, keby ty bol býval, brat môj by nebol umrel. — Potom sklonila hlavu a prehorko plakala. Ostatné ženy i s Jánom tiež plakaly. Keď to Ježiš videl, smutne hľadel a riekol: — Vstaň, idme k hrobu. Kam ste ho dali? — Pane, poď a uvidíš — riekla Maria a viedla Ježiša do toho údolia. Zatiaľ Marta upratovala izbu Lazara. I kvetinami ju ozdobil. Pre koho-že sú to tieto prípravy? som sa jej pýtala. — Pre Lazara, Ježišovu sieň Maria doniesla do poriadku. — Tedy ty veríš, že Lazar vzkriesený bude? — Ešte či verím? Pravdaže. Už je po mojom pochybovaní. Skalopevne verím. Dnes dvoch hostov bude mať náš dom: proroka Božieho a vzkrieseného Lazara, znely slová Marty, ktorá keď počula, že Ježiš k hrobu ide, obejmula ma a aj mňa ťahala za sebou k hrobu. Celá Bethania ťa šla zo zvedavosti. Úplné ticho panovalo.

Ježiš mal na jednom pleci svetlú šatu. Jeho smutná tvár veľmi bľadá bola. Oči jeho smútok a žiaľ zradzovaly. Pomaly šiel. Množstvo Iudu mlčalo. Pri hrobe Marta vedľa neho stála, Maria mu k nohám padla. Ježiš oprel oči na hrob. Slzy mu padaly dolu tvárou. Jedna slza aj na moju ruku padla, lebo aj ja som kľáčala pri tých zarmútených sestrách. — Ach, ako ho miloval! vraveli židia. Iní zas toto povedali: Či nemohol tento, ktorý otvoril oči slepého, učiniť, aby tento neumrel? — Ježiš hlboko vzdychol, k hrobu pristúpil a ticho povedal! — Pane — riekla Marta — už smrdí, lebo je už štyri dni v hrobe. — Ježiš ostro pozrel na Martu a riekol: Devo, však som ti povedal, že budeš-li veriť, uzreš slávu Božiu. — Potom dakolko ľudí odvalilo ten kameň. Smrad všetkých nazad odtisol, len Ježiš a Maria tam zostali. Ježiš k nebu pozrel a vážnym hlasom zvolal: Otče, dakujem ti, že si ma slyšal. Ja zaiste viem, že ma ty vždy slyšíš; ale pre zástup, ktorý okolo stojí, riekol som, aby verili, že si ma poslal. — Lazare, poď von! — Na tieto slová Lazar hore vstal, k nám obrátený von vyšiel, jeho tvár ale ešte zakrytá bola. Veľmi bľadý bol; nadprirodny oheň sa sypal z jeho očí. Strach pojal zástup tak, že sme všetci vykrikli. Rozviažte ho,

nech odíde, povedal Ježiš zmeravenému ľudu. Maria mu strhla s tváre šatu. Iní mu zas nohy oslobodovali. O dakoľko minút celkom slobodno stál pred nami. Keď zazrel Ježiša, k nohám mu chcel padnúť, Ježiš ho ale obejmul a polúbil. Vzkriesený Lazar s Ježišom šiel domov. Chválospevy sa ozývaly po uliciach. Dlhé to trvalo, lež sme prišli do domu Lazara. — Ejhľa, Drahý Otče môj, veľký zázrak vzkriesenia Lazara. Celý Jeruzalem obdivuje tento zázrak. A ty bys ešte i ďalej pochyboval o tom, že je Ježiš Mesiašom? V tej nádeji zatváram tento list, že sa za nedlho uvidíme, a zostávam tvoja verná dcéra
Adina.

Reč Michala Jurissa,

ktorú na krajinskom sneme držal 10. apríla.

Staré príslovie hovorí, že počty najlepšie vyprávajú a pravdu najlepšie dosvedčujú. Počty vernejšie vyprávajú, ako bár aké mudrovanie, ako bár aké cifrované slová.

Aj v preliminári p. ministra na rok 1899. takéto počty vyprávajú. V tomto preliminári totižto na doplnenie platu a na prirážku veku učiteľov občianskych a náboženských škôl 600.000 zlatých je určené, čo toľko znamená, že vláda toho roku toľkú summu obráti na to, aby v občianskych a náboženských školách sa umiestiť a svoju moc a vplyv umiestiť mohla.

Týchto 600.000 zlatých nie malú bázeň vzbudzuje vo všetkých priateľoch škôl náboženských; a síce preto, lebo v roku predošlom na tento cieľ 490.000 zl. bolo venované, kdežto na rok 1899. už 600.000 je vykázané, len preto, aby na budúci rok ešte viac sa obracalo.

Koľko z týchto 600.000 zl. na školy náboženské padne, to v preliminári vykázané nenie, avšak jestli uvážime to, že obecných škôl o mnoho menej je, nežli náboženských, vtedy bezpečne uzavreť môžeme, že väčšia stránka summy tejto na zakúpenie škôl náboženských obrátená bude, a že na budúce ešte viac vynaloží sa tak, že jestli aj na budúce tak sa pokračovať bude, za krátky čas ta prideme, že vo všetkých školách našich pánom bude vláda, a my len hoferi.

Čo sa ale tej summy, ktorá na stavanie škôl určená je, týka, v preliminári na rok 1899. 50.000 zlatých je vykázané, ale pod tou podmienkou, aby aj patričné obce so svojej stránky tiež s 50.000 zlatými k tomu prispeli. Čo to znamená? To znamená toľko, že štát s veľkým krikom štátne školy stavia; obciam náboženské školy odoberá, a pritom ku všetkému tomu so svojej stránky málo dá.

Že vláda s veľkým krikom svoje školy stavia, príkladom toho sú Veľké Topolčany. Toto mestečko je v nitrianskej stolici. Má asi 30.000 obyvateľov, ktorí pozostávajú z katolíkov

a židov. V mestečku tomto byly dve ovody, jedna katolícka, a druhá židovská. — Hja! po-nevác ale v mestečku tomto je veľký obchod a v ňom mnoho ľudí sa obráti, je to miesto také, no ktorom so stavaním škôl štátnych dá sa dobre vykrikovať; aby svet videl, ako veľa vláda na vyučovanie ľudu venuje. Vláda teda ku dvom ovodám vystavila ešte aj tretiu! No, pán minister, či nie sú to peniaze nadarmo vyhožené? Nebolo by bývalo lepšie, keby ste za tie peniaze boli radšej tam vo vrchoch pre opustené a biedne deti školu vystavili? Hja! lenže tam vo vrchoch by tú školu nikto nebol videl, a vládu nikto nebol chválil!

Že ale vláda nie s mnohým prispeje ku uskutočneniu škôl štátnych, a väčšiu čiastku farchy na obce uvaľuje, aj to príkladom dokážem. V Bács-Topolyi štátne školy bude stavať vláda; lenže jej za to nezaďakujú ani rodičia, ani občania. Tri školy sa majú vystaviť v meste, a tri na pustatinách. Na výdavky asi 30.000 zlatých musí si obec vypožičať. Vláda len byt bude platiť od stavania týchto. Z tohto bytového dôchodku bude obec tých 30.000 zl. aj s úrokami vyplácať. Iné farchy, ako udržanie škôl v dobrom stave, čistenie, kúrenie atď. musí obec znášať. A keď raz tých 30.000 zl. vyplatí, vtedy všetky stavania škôl do vlastníosti vlády prejdú. Učiteľov hneď od počiatku bude vymenúvať vláda. Odtiaľto vidieť, že obec nemá žiadneho práva, len samé farchy. A čo pritom najpeknější je, je to, že rodičia každoročne od každého dieťaťa 2 zlaté a od zápisu 25 kr. platiť sú povinní. Takto sa ubohé obce skrz vládu do slopca chytajú!

Mnohovážený p. minister v jednej reči svojej tak sa vyslovil, že na poli vychovávania ľudu podporu so stránky cirkve rád vidí; a že nechce proti náboženským školám bojovať. Avšak tak sa zdá, ako by sa vnútri v ministeriume a tam vonku ináč zmýšľalo. Sú besní škôldozorci, ktorým nie o to ide, aby byly školy, dobré školy, ale o to, aby katolíkom všemožným spôsobom školy odobrali.

Vlassic minister výučby: Len s dovoľením patričnej vrchnosti duchovnej. Ináč nie!

Juriss: A keď na mnohých miestach školy nenie, zatiaľ také školy katolícke odoberajú, ktoré cieľu predpísanému úplne zodpovedajú. Takýto výchytný škôldozorca je Ludvik Ötvös. V Jászberényi, v Kún-Szent-Mártone katolíkom už odobral, včul sa chystá odobrať katolícku školu v Szolnoku, na vzdor toho, že Konštantín Suszter, vacovský biskup, na ňu 20.000 zl. offeroval.

Že pri uvedení do života škôl štátnych nehľadia na národnú vzdelanosť, na pedagogiu,

že nehľadia na to, aby farchy obciam uľavili, ale len na to, aby ľud náboženstva zbavili, dvoma príkladmi dokážem.

V liptovskej stolici vo Sv. Mikuláši sú dve školy. Jedna polgárka a druhá normálka. Obidve udržuje štát, ale ich vedie v duchu židovskom. Vlni 23. septembra v sväto-mikulášskej synagoge na pamiatku zosnulej kráľovnej služby kostolné sa odbavovali. Na rozkaz školského direktora pod sprevádzaním učiteľov museli nielen židovské, ale aj z väčšej stránky katolícke a evanjelické deti do synagogy sa dostaviť. Toto je prvý pád v Uhorskej krajine, že deti pokutovali preto, že im rodičia nedovolili do synagogy ísť. (Krik na ľavej strane: To ešte nebolo slychať!) Čo ráčite k tomu povedať, mnohovážený p. minister? Či to neznamená ľud znenábožniť?

Zoltán Zmeskal: Hrozná opovážlivosť! Keby sa to len naopak stalo! Keby len boli židovské deti nútili do katolíckeho kostola!

(Dokončenie nasleduje.)

Ružomerský ústredný gazdovsko-potravný Spolok.

(Dokončenie.)

Na inakších zásadách má byť založený takýto spolok. V Anglickej rochdalejskí chudobní tkáči, v počte 27 založili si roku 1844 potravný sklep, otvorili v jednej bočnej ulici, ktorá sa menovala žabová maličký skliepok a započali s 280 zlatými kupčič, heslo bolo, nie borgovať. Jaký posmech z nich okolitý ľud robil, keď prvý krát ten sklep bol otvorený — lebo hľa i z tejto summy ešte zaopatrenie sklepu s náradím 150 zlatých vynaložili. Manželkám týchto tkáčov sa tiež od začiatku ten sklep nepáčil, lebo sa často trafilo, že drahšie tam tovar kúpili, ako v inom sklepe, ale predsa vytrvali. A hľa ten spolok má dnes veľký palác v tom meste, čítací spolok, knižnicu, dielne, kde mnoho údov je zamestnaných, po celom meste má mnoho filiálnych sklepov založených, má vlastné lode, ktoré rovno z Afriky tovar dovážajú, a čistý osov v roku 1890. obnášal 480,000 zlatých. Pravda, že by tam takého človeka, ktorý by jako v Ružomberku bol proti ich spolku búril, jednoducho s metlou boli zo svojho domu vyhnali, keď ani právo nemal, jako neud do toho spolku sa zamiešať.

Údov spolku neoduševňuje zisk, lež to povedomie, my chudobný ľudia čo nemôže jeden pre chudobný svoj stav urobiť, založili sme si svoj sklep, kde som istí, že mňa na cene nepretiahnu, na váhe neoklamú, a kde dostanem dobré potravné články.

Ročité výdavky ako platy, daň bydlu atď. pri potravnom ružomerskom spolku tvoria 2440, samé bydlu 430 zlatých, ved' je toto kunšt zarobiť, nie ešte na dividendy žiadať, okrem toho z údov väčšia čiastka ani v tom sklepe nekupovala a celý kapitál obnášal 8445 zlatých, čo je primálo.

Celá chyba v tom pozostáva, že predešlý rok spolok na tovare zarobil 2880 zlatých, toho roku ale len 8000 zlatých menej utržili ako v predošlom roku, agitacia ustavičná proti tomuto spolku tam doviedla, že spolok nižšie ceny ustátiť musel. Konečne každý, kto ďalej od nosa vidí, musí uznať, že jestli by nebol býval tento sklep minulý rok v Ružomberku, potravné články by boli o mnoho drahšie bývaly, jako skutočne byly. Keď sa základný kapitál zaráta, celá ztrata činí 79 zlatých, a pre toto taký krik robiť, veru sa nemal, pri dobrom roku — a s oduševnenými údami to sa sa všetko napraviť môže. Likavský spolok, ktorého obchod je o polovicu menší, ako ružomerského roku 1897. pocítil škodu 790 zlatých, a hľa žiadne búrenie nebolo tam, rana spolku učinená behom dvoch rokov celkom zatelela.

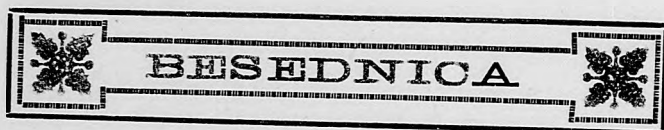
Teraz čo nasleduje? Vydržiavať sa bude válné shromaždenie, tkoré likvidáciu vypovie, od dlžníkov sa budú dlžoby inkasovať, a pomaličky dlžoby spolkové vyplácať a keď toto inkasovanie a vyplácanie sa dokončí, zvyšok sa na účastiny podelí a spolok sa tak rozpadne.

V Ružomberku sú dve triedy medzi katolikami, jedna chudoba, pokrytá v bočných uliciach, o ktorú nik nedbá, ani nestojí, druhá trieda vyvolených, aristokratov, ktorých len malá čiastka dobre smýšľa, väčšina ide za prúdom, mení zásady, dnes by sa bila za ľudovú stranu, zajtra zadržiac zásady ľudovej strany, prestúpi na liberálnu stranu a kortesuje proti ľudovej strane. Tato trieda sa dlho udržať nemôže, ona vykape, ved' často jeden beamter vyššie postavený je vstave z týchto aristokratov na ľudovú stranu získať len s tým keď im pekné slovo povie, ruku stisne, alebo nějakú službičku prisľúbi.

Tej mienky som, že ten chudobný kresťanský ľud v Ružomberku mal by sa prebudiť, a sám o seba starať, keď mohli tí rochdalejskí tkáči tak veľké veci docieľiť, prečo by nemôhli i naši spolubratia. Sama vláda uznáva, že tá cesta, po ktorej do dnes kráčali, je pre našu vlasť nebezpečná, preto ide zakladať po obcach úverkové spolky, kde na lacné úroky peniaze ľud dostane. Som presvedčený, že ani potravné spolky viac prenasledovať nebudú a

že im ani licencie ani trafiky viac neodoprú. Nasledovne, jako sa tento spolok rozpadne, nech si založí tento chudobný ľud ružomerský nový spolok potravný, zásady zadržiac, aké majú iné spolky. A síce: a aspoň 100 údov (rodín), každý úd len jednu účasťinu v cene 20 zlatých smie mať, dividendy žiadne, čistý ošoh sa rozdelí dľa toho, koľko každý v sklepe utržil, nič neborgovať, a sklep v nejakej bočnej ulici založiť, kde je lacná árenda, poneváč opravdivý úd trafi do svojho sklepu, bárs je i v bočnej ulici. A teraz keď sa ten spolok rozíde, ľahko by prišiel tento nový k lacnému tovaru a náradu.

Štefan Janovčík.

Pieseň Trenčana o Trenčíne.

Dolu Váhom plte plavia,
pod Trenčínom sa pristavia,
zaspievajú pltníci,
veselí to chasníci.

Ráno pltník jde po meste,
— krestana chce najst' ešte —
dlho chodil neborák,
až jednoho našiel dák':

„Bistubohu! Tu v Trenčíne —
čvo! — krestanstvo tak tu hynie?!“
Kašle Trenčan neborák,
kašie chvíľu, rečie pak:

„U nás, sváko, tu v Trenčíne,
krestan ľahko vám zahyne;
„Pálenicu“ lež kto máš,
môžeš dať i oldomáš.

„Sigot“ gazdom viac nevadí,
žid tam ore, repu sadi,
na „Ratúzi“ neklope,
myslí, že je v svej šope.

„Mesto“ stavia bez prestania,
páni naši to nehania,
a tak rastú prirážky,
bo niet žiadnej prekážky.

Vršky máme cementové,
trotoáre granitové

z cementu i kanále,
Salavskému dost' známe.

„Nový cintor“ je v prepasti,
vody má až na sto pästi,
aspoň mŕtvym dobre to,
majú kúpeľ cez leto.

V „parku“ „čarnok“ je dost' drahý,
na tom sa nik nezastaví,
bo chcú mať tam kúpele
pre Šmúlov a Sámele.

„Za bránou“ je úzka cesta,
— Poper nemá dosti miesta —
stavajte tam veselo,
bude chváliť vás dielo.

„Hlava mesta“ doronená,
zo „Špórkassy“ vytvorená,
v Žabokrekoch patróna,
vzýva, vzýva „maróda.“

Dokiaľ mesto „mosty“ malo,
ako tak sa len držalo;
teraz ale už volám:
„burgermajster“ načo nám?

Načo tolký úrad platíť,
keď nám môže rychtár stačiť?
Jako „mesto“ hynieme,
„obec“ teda „utvorme!“

Tak vyprával strýko mešťan;
pltník povie: „No už prestaň! —
Nedržite po spolu,
zaslúžite na — holú.“

Domáci kríž.

Na úsvite jedného pekného dňa, pri otvorení obloku s opretou o ruky hlavou sedel zasmušilý muž. Nekochal sa na krásu utešeného kraja, jehož práve zapadajúce slnko do zlatého rámca zatváralo. On len svoj život zieral, a tak sa zdalo, že i jemu zapadlo slnko všetkej blaženosti a trudná budúcnosť čaká naňho.

Ledvy bol do roka ženatým, a už ho jedna nehoda za druhou stíhala. Miloval on mladuškú ženu svoju, s ktorou v ľudských i božských veciach v svornosti a usrození nažíval; ale neľúbila ju jeho matka — svokra — od nejž táto mladá žienka za jeden rok hrozne mnoho pretrpeť musela, že bárs aj v dôvere Pána Boha neztrácala svoju trpezlivosť, avšak veľa trpela na tele, lebo sila jej slábla, tak že sa nijak nepodobala svojej predošlej postave.

Ešte viac ako žena trpel manžel. A ako aj príslavie hovorí, že „nešťastie nikdy samotné nechodí“, tak bolo i tuhá, jedna rana druhú síhala. Remeslo mu upádalo, nový prameň zárobku otvoril nemohol, lebo jeho majetok ledva stačil na zakrytie každodenných výdavkov na živobytie, odovšad žaloby, že zle ide obchod, kdežto choroba ženy požadovala ľahší spôsob života.

Starosť mužova so dňa na deň rástla, srdce vždy viac a viac bolelo, a teraz, keď tak pri okne sedel, zdalo sa mu, že tú bolesť už nijak nevydrží. Celé hodiny sedel zahrúžený v myslí, a ani nezbadal, že sa dvere pomaly otvorily, útlá ruka sa dotkla jeho ramena, a len úzkostlivá otázka „Jozefe“ zobudila ho z dlhého dumania.

„Jozefe!“ opakovala mladá žienka trasúcim hlasom, „čo ti chýba?“

Muž sa obrátil, a tu žena vidieť musela jeho zaslzené oko, smutnú tvár, i hlasom najúprimnejšej lásky hovorila k nemu:

„Ach, Jozefe, len toto nech nevidím! Všetko zneším a vďačne, z lásky k Pánu Ježišovi; ale na teba takto pohliadnuť nemôžem. Ach, netraf dôveru svoju. Vedz však, že ja silne ťfam, že sa časom u nás všetko obráti.“

„Mal som sa ja neženit“, vravel muž, „ty si nešťastlivá, a tajiť nemôžem ani to, že i ja som takým. Rozhorčenosť matky na so dňa na deň vzrastá, majetok ubýva, starosť moja sa zväčšuje. Ach, Maria moja, čo na nás ešte čaká aká budúcnosť!“

Mladá žienka ako len mohla, kojila utrápeného muža:

„Počuj, Jozefe, niečo mi napadlo, čo i teba potechou naplniť bude v stave. V knihe sv. Jozefa (od p. dr. Jozefa Janču) tak veľa pekného nachádzam, že radosťou aj som plakala, a to som si pomyslela, že ten, kto tú knihu číta, a neuteieka sa k menovanému sv. Jozefovi o jeho mocnú prímluvu, ten nie je múdry. Dnes podobne som čítala v tej knihe, aj som si umienila, že v každú stredu k úcte sv. Jozefa lampu budem zažihávať za dušičky v očistci trpiace, a do roka každý deň litanie k nemu sa modlievať budem. Okrem toho aj iné som si umienila. Čítame „novenu“, deväťdňovú pobožnosť k úcte sv. Jozefa. Dnes je práve streda, po novene na deviaty deň dajme chudobnému dobrú almužnu.“

Muž, ktorý už utrápený bol, nie veľa očakával od pobožnosti ku sv. Jozefovi konanej, však aj doteraz mnohé obety donášal, chudobe mnohé almužny dával, a predsa sa mu zdalo, že mu Pán Boh kríž za krížom posielal za — odmenu.

No ale keď to žienka prosila, privolil k tomu, že s ňou spomenutú „novenu“ konať bude svätému Jozefovi.

Usilovne a ako len mohli, nábožne konali spolu svoju pobožnosť pred obrazom sv. Jozefa, modliac sa nie ako inoverci myslia o nás, že k tomu drevu alebo papieru, ale k tomu živému, čo v nebi prebýva, ale nie sme tak šťastliví, jeho tvár tu na zemi vidieť — a tak už ôsmy deň pominul a odnikiaľ pomoc neprichodila.

Žena so dňa na deň vädla, choroba ju slabšou činila, muž nad tým zroneným bol, domáca núdza vzrastala. Ale oni v pobožnosti svojej vytrvanliví ostali.

Na deviaty deň poštár 2 listy im doniesol, jeden totižto peňažitý, druhý ale od príbudného kňaza v Prešporke.

„Poď, Maria!“ volal naradovaný muž, „hľad čo

nám doniesla prosba sv. Jozefa. Vid, peniaze, čo sme dostali, za čas dost nám budú. Z Nitry nám ich poslali za tvoju dávnu prácu, a to o mnoho viac, ako bola zaslúžila, v sprievode krásneho listu. Druhý list je od strýčka Lachmana, ktorý nám píše, že príde o týždeň na celé leto k nám bývať na čerstvé povetie, a že abych s vozom prišiel preňho na železničné nádražie.“

Žena podivene hľadela a počúvala muža svojho, a očima plnými slz zvolala:

„Ach, milý sv. Jozefe, to nám Boh posielal na tvoje mocné prímluvenie a orodovanie.“

A tak skutočne pomoc prišla; semiačko peňazí vypomohlo im z najväčšej núdze, prišiel aj kňaz, od ktorého veľa pomoci cez celé leto dostávali. A keď p. farár odchádzal, náš mladý pár už sa tak bol sobral, že spokojným okom hľadeli do budúcnosti.

Všetka nehoda, všetko trápenie — nemystí si, láskavý čitateľu — neodišlo od nich, lebo ten dobrý Otec nebeský tiež im ponechal jeden dva domáce kríže, sta by znak svojej otcovskej lásky.

*

Nech poslúži tento malý príklad k povzbudeniu manželom, lebo vedieť môžu zo svojej vlastnej zkušnosti, že v manželstve pri radosť aj súženie a trápenie chodievajú, a to niekedy i vo väčšej miere, ako by sme sa nazdávali.

Toto uznávajú aj tie najblaženejšie stavy manželské, lebo nieta radosť bez trpkosti, a po búrke pekný čas býva...

Ján Klauček, učiteľ.

Nové biskupstvo v Bosne. Zo Sarajeva nám sdeľujú, že v Banjaluke nové staroverské biskupstvo chcú sriadiť. Teraz v Bosne už štyri staroverské biskupstvá budú, a síce v Sarajeve, Mostari, Tuzle a Banjaluke.

Černohorský následník tronu Danilo zaslúbil sa s Yuttou, dcérou kniežaťa a mecklenburského, Fridricha Adolfa. Danilo má 28 rokov, slúbenica ale 19 rokov.

Vyznačenie majiteľa-redaktora »L'udových Novín«. V Kysuckom Novom Meste zvolil ta mejší katolícky kruh za čestného člena Antona Bieleka, ktorý je majiteľom-redaktorom »L'udových Novín«. Bielek chválitebne bojuje za víťazstvo zásad kresťanských proti liberalismu.

Milosť Ducha sv. V budapeštianskom Jozefove 16. apríla b. r. 28-ročný protestant mladík složil vyznanie katolíckej viery do rúk kaplána dra Jozefa Jandu.

Požiar. Obec Čik-Tapolca (Sedmohradsko) skoro celá lahla popolom. Zhorelo dvesto domov a štyristo bočných stavísk. Jedna žienka a dvoje dietok zhorely. Hlavný župan obrátil sa na vládu o pomoc.

Novota v Pešťbudíne. Premávka v hlavnom meste obdrží nový prostriedok: elektrické omlibusy. Vyslaná komisia v Berlíne zvažovala prvý návrh povoz a zkuška vypadla zameranite.

Zaujímavá tlačová pravota bude sa odbyvať v Prešporoku. Vincent Havlíček, farár v prešporokom predmestí, od vzniku ľudovej strany bojoval v šiku ľudovej strany a pri posledných voľbách kandidoval vo dvoch trenčianskych okresoch s programom ľudovej strany. Od tých čias nedali mu pokoja a písali všelijaké nepekne veci o ňom v jednom prešporokom nemeckom časopise a odtiaľ išlo to potom cez celé hajno liberálnych časopisov. Posledne obviňovali ho z defraudácie a Havlíček následkom toho pozdvihol žalobu pre utrhačstvo. Vo svojom predstretí píše medziiným: Behom tých 27 rokov, čo tu účinkujem, nedopustil som sa žiadneho skutku, ktorý by urážal cirkevné, svetské, alebo mravné zákony. Je síce pravda, že od istého času vyskytli sa difference medzi mnou a patronátom, ale dúfam, že tieto v krátkom čase budú pokojne vybavené. Musím teda za utrhačstvo vyhlásiť všetky tie novinárske chýry, ako by som bol už či z mestského, alebo cirkevného fondu čo i len krajciar obrátil na svoje ciele, že by som bol defraudoval. Za utrhačstvo musím vyhlásiť i tie novinárske chýry, ako by som bol premanipuloval rezervnú základinu priemyselnej výstavky. Ja som ju po zostavení účtov odovzdal príslušným kruhom, ako to pojistenky dokazujú.

Púť do Veľkého Sv. Kríža. (Pri Ostrihome). 6. mája, čili v sobotu maďarskí a slovenskí veriaci z kostola dp. Františkánov (IV. okres) v osobnom prevode budú putovať do Veľkého Sv. Kríža pri Ostrihome, kam zbožní veriaci od pradávna putovávajú; ponevác je ale cesta obtížna a aj pridlhá, vlni sme probovali po železnici putovať. Próba dobre vypadla. Cesta menej koštuje, a preto toho roku zas po železnici pôjdeme. Púť sa nasledovným spôsobom prevedie: V sobotu, 6. mája, ráno o 5. hodinách sv. omša bude, a síce pred pozdvihovaním so slovenským, po pozdvihovaní s maďarským spevom. O 3/46. hodine medzi spevom sa pohneme pod náčelníkom kňazom k západnému (rakúskemu) nádražiu, zkadiaľ o trištvrté na sedem na osobnom vlaku pôjdeme do Dorogha, kde zostúpime s vlakom a v sprievode osobitne pôjdu Maďari, osobitne Slováci. Peškovať sa bude až po Sv. Kríž, čo tri hodiny potrvá. Na druhy deň v nedeľu po sv. omši a iných pobožnostiach, okolo 9. hodiny nazpät sa pohneme do Dorogha, zkadiaľ popoludní o pol 3. hodine s osobitným vlakom o trištvrté na 5. hod. do Budapešti prídeme. Pešky sa pôjde z nádražia do kostola dp. Františkánov, kde sa po požehnaní rozídeme. Cena železničnej karty sem a tam (tour-retour) 1 zl. bude stáť. Okrem toho každý pútnik musí s 20 krajciarmi prispieť k zaokrytiu iných trov s púťom spojených, čo sa pri kúpení železničnej karty musí zaplatiť. Okrem toho nebude žiadnych trov. Upozornenie. Ponevác osobitný vlak len tak sa nám ujde, jestli sa nás najneskôr do 4. mája aspoň 250 prihlási a tak od toľkých cesta sa vyplatí, tedy prosíme veriacich, aby si kartu do 6 hodín večer 3. mája kúpili v kostolnici

Františkánov. Dočasné karty dávajú sa v kostolnici františkánskeho kostola od 16. apríla, ktoré sa pred odchodom na železnici za opravdivé železničné karty zamenia. Kto si len pred pohnutím sa vlaku pri pokladnici železničnej kúpi kartu, táto nenie platná na osobitný vlak. — Budapešť, 1899. Koloman Mészáros, františkán a riaditeľ pútu. Čo pomocník: Jozef Pes, spevár.

Zas zmizlo v Budapešti jedno 4-ročné dievča ktorého rodičia zarmútení nevedia, kam sa obrátif majú, aby svoje dieťa nazpät dostať mohli. Rodičia jeho bývajú v šiestom okrese (Szerecseny u. 22. a. 3.).

Baníci strajkujú v Brüsseli, nezadlho urobí počet strajkujúcich vyše 100 tisíc. Vojenské zástupy sú vyslané poriadok robiť.

Posúdený slúžny. Predmiersky kaplán Gejza Schmid pred voľbou v Žiline roku 1896 išiel po svojej práci do Žiliny. Sotva sa tam chvíľu pobavil a chcel domov nazpät, žandári chytili ho, ale keď sa legitimoval, museli ho pustif. Chytili ho na rozkaz slúžnovského úradu, ktorý to nariadil na nasledovný telegram z Predmiera: „Predmiersky heckaplán, Gejza Schmid, ušiel cieľom poburovania do Žiliny, upozorňujeme na jeho tamejší pobyt. — Liberálny výbor.“ — Schmid zažaloval slúžneho pre urazenie osobnej svobody a teraz kuria potvrdila výrok prvých dvoch súdov, posudzujúci slúžneho na 30 zl. peňažnej pokuty. — Nuž keď netečie, aspoň kvapká!

Krvavý súboj odohral sa medzi vyslancom Simom a hlavným županom Vadnaym. Pri prvej srážke Sima obdržal plochý úder na hlavu a zaškrabnutie na pravom uchu. Pri druhej srážke Vadnay utrpel ľahkú ranu na pravý sluch, súčasne Sima vyrazil mu šablu z ruky. Pri tretej srážke Vadnay obdržal plochý úder na ústa a Sima plochý úder na bok. Vtedy si premenili šable a pri štvrtej srážke Sima zadal Vadnaymu desať centimetrov dlhú ranu na ľavý sluch. Nato zastavili ďalšie potýkanie. Duellanti sa nepomerení rozišli.

Apoštol socialismu v Uhorsku Várkonyi je najnovšie odsúdený na dva mesiace do žalára a 200 zl. peňažnej pokuty. Appelloval, ale sotva obide dobre. Sami svedkovia, rozhorčení to sediaci svedčili na jeho rováš.

Belgicko-uhorská banka sa založila v Budapešti. Za predsedu zvolili grófa Imricha Károlyiho; do výboru zvolení sú: gr. Michal Eszterházy, baron Dionys Vay, gr. Eugen Csáky a Aristid Dessewffy.

Zle pochodil neodvisliak vyslanec Adam Horváth, ktorý zastupuje jeden kečkemétsky okres volebný. On totižto predtým ohnivo rečnieval v záujme neodvisliackych zásad, od istého času ale celkom umíkol, tak že ani v čase obštrukcie sa neohlásil. Neodvisliacki voličia v Kečkeméte zo svojho kruhu vytvorili Adama Horvátha.

V meste Makove vyzdvihol z úradu minister vnútra hlavného pokladníka Andreja Makay, hlavného účtovníka Jána Bartholomeidesa, spolu i vyšetrovanie je zariadené proti nim. Kassa je v poriadku, ale iné nesprávnosti zadaly tomu príčinu.

Zle pochodil liberál hlavný fiškus vesprím-ský Koloman Boncza, pretože na základe prevedeného vyšetrovania zbavený je úradu svojho. Uprázdnené miesto behom mája sa zaplnia.

Slovanskí spisovatelia stále chcú byť spojení, a tak znovu chcú vydržiavať sjazd, a síce toho roku v Krakove 23., 24. a 25. septembra. Prípravy sa činia pod náčelníkom Michalom Chylinskim.

Dľa povesti jeho eminencia ostrihomský nadbiskup a primáš dr. Kl. Vaszary zas zamýšľa zaplniť miestodržiteľské miesto v Budapešti. Vymenovaný má byť dr. Julo Walter, terajší správca písárne nadbiskupskej.

Monštrancie u Schlesingera. V minulom roku skoro každú noc bol vyrabovaný daktorý kostol v Banáte. Títo zlodeji nielen pušky kradli s peniazmi, ale aj sväté nádoby, menovite monštrancie. Diho hľadalo četníctvo zločincov, až konečne chytili troch sedliakov. Títo zradili, že svätokrádežným kmínstvom nadobudnuté veci za bagatel predávali budapeštianskemu židovi Arminovi Schlesingerovi. Vyšetrovanie je zariadené aj proti Schlesingerovi.

Kalvínski kňazi na postrku. Dvaja kalvínski páni tatíci bez dovolenia sbierali po Uhorsku milodary. V Marmaros-Szigete ich nechal chytiť kapitán polície a do Budapešti ich chcel nechať zaviesť s postrkom. No pomohol im kapitán debrecínsky cestovným listom.

Vrah matky. V zaladskej obci Faluhegy Jozef Herzseniak zabil matku, lebo vraj veľa slopala. Povedal, že aj darobné a hnilé zviera sa zabiť musí. Večer začal sa s ňou vadif, potom v rozpajedenosti ju zadržhol. Keď ju zadržhol poslal k nej súrodov, on ale uskočil. Pod starostlivou opaterou trocha k sebe prišla, otvorila oči, ale nepovedala, že ju syn zabil. Ohavného syna začali hľadať, on ale sám sa hlásil u súdu, lebo ho veľmi trápilo svedomie. „Cti otca svojho i matku svoju!“ káže Boh; deti, netahajte sa s Bohom za prst!

Katolíckymi peniazmi založené všeučelisko v Budapešti nemá kresťanského rázu. Je tam jeden profesor, August Lubrich, ktorý na základe kresťanskom prednáša svoj predmet, a hľa mnohi poslucháči, ktorí sa za profesorov chystajú, smejú, rehocú sa pod jeho prednáškami. A časom na týchto budú sverené naše deti v stredných školách. Veru je to smutná vec. Ináče jeden poslucháč protestuje proti tomu, že by toto bola pravda.

Taškára Kuba Grósa obuvník Ján Graca práve vtedy chytil, keď mu hodinky. Je to 16-ročný dobrý vták, nenie pokrstený, o tom sme presvedčení.

Ctených čitateľov, ktorí chcú požičky na lacný percent dostať, upozorňujeme na „Oznam“ na poslednej strane „Kreštana“.

Pút' do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Ceny: I. triedy 220 zl.) Úplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielá

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Velkom Maroši hontianska stolica.

Pút do Lurdu.

Paray le Monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie: Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov, Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon, Toulouse — Lurd — Toulouse — Cete — Lyon — Genf, Zürich — Einsiedeln — Insbruck — Wiltena — Viedeň — Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostat (Budapešť, II. Bombatér 10.)

DOFISY.

Od DETVY, 2. apríla 1899.

Vážení pán Redaktor!

Už šiesty rok je tomu, ako čítam tento náš obľúbený a milý časopis. A ponač dost jest odberateľov u nás, ale ani jeden raz som nemal ešte šťastie, že by som bol dajaký maličký dopis v tomto časopise o našich pomeroch čítal!

Tak som sa ja chytil pera, aby som pár slov mohol cteným čitateľom o našom položení prehovoríť. Ale ešte aj prosím Vážneho Pána Redaktora, aby ste týmto mojím pár riadkom miesta dopriali.

No niet na tom divu, že ako som hore spomenul, od nás nikto, žiaden dopis neposiela. Ponač je u nás svet nie veľmi vzdelaný v písaní, zvlášte ale starší ľudia. Lebo sa aj dnes mnohí majdu, čo si nevedia ani meno svoje podpísať.

My sa len tu roľníctvom a stadochôvou živíme, chudobnejší ale ľud sa živí ručnou prácou, v parnej pile a v sklenej huti v Hriňovej, kde si tiež výživnosť svoju vyrábajú, iní zase idú na dolniaki v čas žatvy, kde si z rísu svoj chlieb vyhľadávajú a tak zase iní v horách pri stínaní dreva panského na kláty a šajty robia, kde si tiež pár groší zarobia, a tak svoju čelaď doma v biede napomáhajú. Čo sa týka stadochôvy, u nás je tak pri našom pánstve ktorý nejde do panskej roboty, kto furmančí, vozí kláty na pilu lebo šajty na stanicu krivánsku.

A ktorý nejde na liberálnu stranu hlasovať, ten je vypovedaný z paše a ani dreva na kúřivo nedostane! Žiaľbohu hľa také časy a pravdu my tu máme! U nás bola len jedna obec Detva, ale sa rozpadla na dvoje a máme druhú obec Hriňovú, lenže patríme pod Detvanskú farnosť. Počítujeme všetci do 16 000 duší čisto katolíckych; čo sme nemali tu prv zo žiadnej inej viery ani jednu dušu. Vtedy naša obec prekvitala. Slyšte ma len, ctení čitatelia ako dosankovala sem tá krivonosá sberba, tá tak vycicala a zničila ľud náš, že nejední sa museli chytiť palice! No ale nám Boh Všemohúci poprial nášho vrele milovaného veľkomožného pána farára Štefana Pilróf, ten náš zhubený ľud z čiastky napravil a až po dnes napráva!

Len keby Boh všemohúci nám ho ešte dlhé roky pri dobrom zdraví udržal a nám dal triezlivosti a umenia, že by sme sa mohli na dobrú cestu čím skôr napraviť a po nej potom inakším spôsobom kráčať! Dost nás židovská sberba podvádzala a rozpráva nášmu už vycicanému ľudu, ktoré slová som ja na moje uši počul od jedného tunajšieho krčmára! — „Nheverte tomu vhášmu khňazovi, vhef then shám vjhac vyphije, akho vhy všetci; ohn vřám zahraňuje a ohn

phije, then phodte ghazda, jha vřám dhám nabhorg kholko chcete.“ — Ctení čitatelia, žiaľbohu, veru sa najdú aj dnes takí obyvatelia, čo tej nešťastnej potvore uveria a dajú sa jej na lep chytiť. No ale oni aj dost obanujú potom. Lebo keď si vzal na borg za 1 zl. už tam bolo o rok 10 zl., a už bol egzekútor vo dvore! No dnes to už ináč trocha ide!

Ctení čitatelia, toto som vám chcel prehovoríť, aby ste sa vede i takejto sberby chránili a vystríhali im fraky!

Zimu sme mali teraz veľmi teplú, iba od 15-ho marca nám najostrejšia padla, zvlášte keď máme orať a siať. Pán Boh nám pomáhaj! L. T. Jano.

ERZSÉBET-FALVA, 7. apríla.

Vážení pán Redaktor!

Od všetkých strán dopisy, ktoré v našom Kresfane čítame zväčša radosťou prekvitajú.

Všade sa volajakú slávnosť v kostole alebo v obci odbavuje katolíckymi veriaci. Kde takúto slávnosť radosťou potom jeden veriací opíše cteným čitateľom Kresfana, títo zas najväčšou zaujímavosťou takéto dopisy čítajú.

Bohužiaľ, že odtiaľto niečo tak radosného opísať nemôžem, lebo od tunajších slávností dobrý katolík vzdialíť sa musí, bárs sa iné patrí. Skončil sa nám sv. post a posledný deň na súmraku donáša nám v zmrtvých vstanie Krista Pána. Kde každé srdce kresťanské plesá radosťou pri pobožnosti tejto a spieva Alelluja, chváľme Boha!

Keď tak pomyslím u nás na hornom Slovensku s jak veľkou pobožnosťou mladí starí a deti ponáhľajú sa do kostola, a v tej najväčšej pobožnosti sprevádzajú processiu, ktorá všade von z kostola sa odbavuje. Ľud teší sa duševne, že ten, ktorý za nás toľko trpel a i hanebnú smrť podstúpil, na dreve kríža v tú chvíľu slávnosť z hrobu vstáva. Na viac miestach i hudbou sprevádza sa najvelebnejšia Sviatosť Oltárnu.

— Tak zkaženého telesne a duševne ľudu, jako je tu, snáď v celej krajine nieta, bárs sa súčasťo asi do 3,000 ľudí ale z jakého úmyslu? Či snáď z pobožnosti? to bych celkom pochyboval, lebo začnúc od 12-ročných chalanov, ktorí v ústach s cigaretlou a s klobúkom na hlave, vyrástli, ba i starci, ktorí na fajky a druhí na cigary zapáľiac a medzi sebou showarajúc sa nevšimajú si, že kňaz ide v sprievode, ba už na 8—10 krokov od neho, fajčiac a klobúk na hlave nesúc sprevádzali sprievod. Jaká to pobožnosť, a kde je vlastne? Takíto lotri len čo pokušovali tých pár ľudí, ktorí s opravdivým úmyslom účasť vziať chceli. Ohňohasiči tiež v radoch kráčali, lenže lepšie by bolo i bez nich. No a Veterani tiež aj so svojou musikou, ktorá mala najvelebnejšiu Sviatosť Oltárnu sprevádzať. Lež smutno je opísať, že žiadne „Rákociho“

marše alebo mazurkové a čárdášové marše sa nepatria pri takom sprievode.

Také kúsky krv zbúria v človekovi, že sa nad tým zhrozíť musí, tiež naopak u takých oplanov a neznaobohov to isté nasleduje lež ku tancu ktorí si podskakujú.

Čudujem sa ba i zazlievam tunajšiemu pánu farárovi, že takú musiku dovolí, lepšie by bolo bez nej; aspoň by sa tolko kadejakých oplanov nesišlo a nepokúšalo pobožný ľud.

Že ľud tento telesne i duševne tak ďaleko je zkazený, príčina toho je terajší socializmus a liberalismus, všelijakí darebáci socialisti a dobrí tichubovia sladkými slovami privábia ku sebe robotnícku triedu, a jej heslom je na kat. kňazov a vieru hrešiť a zlorečiť, takému ale bárs ešte i trochu viery v sebe by mal, odoberú mu jú, a vštepia miesto nej do srdca korene socializmu, ktoré korene sa dnes veľmi chytrou ujímajú lebo je pôda už i tak zkazená, bárs nie celkom. V škole sa neučí náboženstvo, rodičia o deti svoje nedbajú, bo už sami sú takí, ba i niektorí sami učia k tomu deti svoje.

Liberalizmus tiež podkopáva pokoj duše ľahko lebo veď, Bože môj, v Pešti máme asi 40 denníkov z ktorých sú len dva katolícké, ostatné sú skoro všetky v rukách židovsko liberálnych; tieto dobroty pre výchovu dieťať veru nepišu, aby boli vo viere vychovávané, lež dávajú na ližičke denne jed jest, ktorý každodenne ľudia požívajú, a tak jak telesne tak duševne sami seba zabíjajú a otravujú; sú z nich sami socialisti a anarchisti zbojníci a vrahovia.

S úplnou úctou. *Ján Janík, dipl. strojník.*

RYBANY, dňa 19. apríla.

Vážený pán Redaktor!

Ráče, prosím, uverejniť týchto mojich pár riadkov v Kresťane. Rybany sú veľká obec, a do nej vo viac exemplároch chodí tento časopis, a ešte nebolo človeka, ktorý by bol pár riadkov napísal doňho. Tak teda ja včul chytám pero do ruky a pár riadkov chcem sdeliť čteným čitateľom Kresťana. V obci našej je len jedno náboženstvo, všetci sme kresťania katolíci. Duchovného otca máme veľmi dobrého a starostlivého, ktorý sa otcovsky stará o svojich veriacich, a tak aj teraz veľkú radosť nám poskytnul s tým, že nám doprial sv. misii v roku už minulom; tiež aj chrám Boží nám dal obnoviť a aj o nový organ sa postaral, ktorý nás farníkov koštuje 1350 zl.; včul tiež postaral sa o malú vežu na kostol, na ktorej bude zvonček, ktorý nás bude upomínať, aby sme sa klaňali, keď sa hude pozdvihovať Božie Telo, ktorá veža nás tiež bude stáť 680 zl., ku ktorej summe nám tiež aj duchovný otec náš pan dekan František Strakovič prispel, za čo mu my srdečne ďakujeme všetci farníci a prajeme mu stáleho zdravia, aby ešte dlho vo vinici Pána pracovať mohol. S Bohom!

Jozef Polčin.

NA DOBREJ VODE, dňa 19. apríla.

Vážený Ctený Pán Doktor!

S radosťou očakávame po tak unavnej práci ten siedmy deň týždňa, deň odpočinku. S radosťou hrnieme sa do domu Pána, kde naše telesné a duševné občerstvenie z úst velebného nášho pána farára počívame.

S radosťou sme slovo Božie počúvali práve v ten deň, keď boli dietky naše pri prvom svätom prijímaní. Ach, aký krásny a výborný výklad sme slyšali z úst duchovného nášho otca, ako sme sa v chráme tomto tešili, keď sme slyšali tie nevinné dietky odriekať a vyznávať dvanásť článkov viery. Náš duchovný otec pracuje vo vinici Pána horlivo, preto aj ľud náš je horlivý, poslušný a bohabojný, čo z toho vidno, že v týchto tak ťažkých časoch, kde viera naša kresťanská napádaná je, nehanbíme sa nikdy vieru svoju vyznávať.

V mesiaci máji z našej obci Dobrej Vody sa strojíme putovať pred trón Panny Marie do Jaromeríc na Moravu. Chceme nasledovať tú cestu, čo naši predkovia nám ukázali. Preto kto by s nami účasť na tejto púti brať chcel, 3. mája sa sídeme v Jablonici (nitrianska stolica). S úctou

Štefan Kollár.

DLHÉPOLE, 12. apr.

Vážený Pán Redaktor!

Ponevác náš doterajší pán notár Ferdinand Čajda po vyše 30-ročnom v rodisku svojom účinkovaní chorľavosťou a slabosťou vyššieho veku nútený úradu sa vzdajúc na pokoj sa odobral, 6. apríla b. r. zo štyroch stanicu pýtavších sme si jednohlasne p. Gašpara Rovňana, petrovického notára na čelo úradu toho postavili. Dôveru našu preto sme v neho jednomyselne složili, lebo silno veríme, pevne dúfame, ba presvedčení sme, že jednohlasne vyvolený p. notár. akožto hodný syn nábožných gazdovských rodičov z Hvoznice, dobre zná biedny, nudzny stav, útrapy a požiadavky chudobnej roľnícke a preto musí mať toľko citu, statočnosti charakteru a svedomia, že úrad mu sverený v pravom smysle zákonov, čestnosti a spravodlivosti zastávať, pravdu, práva a záujmy obcí Dlhépoľa, Záriečia a Keblova zmužile hájiť a na pozdvížení všeobecného dobra svojho okresu horlivo a stále pracovať bude. Boh mu popraj síly, vytrvanlivosti a dobrej vôle, aby sa naša nádej, viera a dôvera, ktorú o ňom predpokladáme, splnila.

O zaopatrenie slávnostného, pamätného zvonu veže našej milí Dlhopolci v cudzine pracujúci, ako som to znejúci ich kresťanské, nábožné smýšľanie, aj isto očakával, i včul horlivú starosť majú. S ochotnou radosťou a za nasledovania hodný príklad sdeľujem, že Jozef Stano zo Žúna a jeho kamaráti 29 zl. 48 kr. na farský úrad k základine zvonovej zastali. Herský v Brombergu sa zdržujúci chlapáci 70 zl. na tenže cieľ obetovali, a síce: Martin Račičik 10 zl.; Jozef Rikán, Jozef a Juraj Mišiak, Juraj Voloník, Aug. Adamčík, Ján Gabriš a jeho syn, Juraj Semenkár, Viktor Račičik, Peter Kudelčík, Jozef Sajda, každý po 5 zl.; Emil Račičik 3 zl.; Ferd. Martinec 2 zl. Ďalej Jozef Kasák-Bátrník, Juraj Holánik B. a syn po 4 zl., dohromady 12 zl. k svätej veci prispeli. Dobrotivý Boh zaplať a vynahrať mnohonásobne všetkým dobročinným, priklaaným a láskavým dušiam, ktoré prevedenie spasiteľného, vznešeného plánu uskoríť sa vynasnažujú. Pevne ufam, že dlhopoľskí obchodníci v Čechách a na dolnej zemi v Uhrách (Temešvár, Ujvidék, Veršec atď)

tiež na svätý a krásny cieľ nezapomenú a z pozhnania Božieho každý čo-to na zvon rodiska svojho pošlú. — S hlbokou úctou

dobroprajný starý drotár.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Tí všetci, ktorí ešte nedoplatili na „Kreštana“, napomínajú sa, aby to čím skorej učinili, pretože v protivnom prípade prinútení budeme im noviny zastaviť.

Vrele prosíme člených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštana“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Miško Zvedavý. Listy Adiny, ktorých je do hromady 39, aj v osobitnom sväzku vyndú. Predplatelia Našej Nádeje za veľmi ľavú cenu pridú k tomuto dielu. — *Harasti M. Krasna.* V daktovej deň musím k vám ísť, čo a ako sa vám vodí? Viete u nás sú zlé časy, padajú nám vlasy. Jožko Lapaj z Trebatíc vám tiež posielal pozdrav. — *K. P. Nikoho* nechceme obraziť, ale ešte sme malým chlapom boli, keď sme nasledovné porekadlo slyšali: Sedliak je božské stvorenie, ale figliar od narodenia; — pred Bohom klaká, pánov sa laká; keď príde domov, šelma je veľká! — *X. Z.* Dľa starej obyčaje. Čo je hnilé, nenie zdravé. — *Vp. A. Borodáč v Orave.* Manipulácia s predplatkami výlučne na vydavateľstvo patrí. Okrem osnovy mňa do ničoho nič. Vašu kartu som odovzdal expedícii. — *Vc Slečna A Z v Čachticiach.* Keby ste nedostávaly riadne náš časopis, len nám odpište, hneď spravíme poriadok. — *Ján Oplan v Očkove.* Vy múdry človek musíte byť, keď si sám vpúšťate do kožucha mole. — *Janko Lapaj v Trebaticiach* Povedzte tučnému Janovi toto: Koho ľudia chcujú mať, zvykli mu len trúnku dať. — A či je ešte vždy priateľom liberálov? — *J. X.* Len si vy, slečno, nepreberajte tak, lebo veľmi ľahko môžu vaši krajanovia v tom Spišsku aj o vás povedať, košíkov na sto rozdal, až starou dievkou zostala. — *K. V.* Nebojte sa toho, neni to taká ťažká vec. Či neviete, že človek aj na šibeniciu privykne? — *F. K. na Čaci.* Vy ste sa od liberálov museli takú múdrosť naučiť, že by ste aj rozum dali za zlatovku. — *P. organista v Hrachovišti.* Prečo ste tak naraz utíchli? Vaše pero múdro vie behať po papieri. To nás teší, že ste už úplne obrátili chrbát liberálom. — *Bars-Füss.* Nevie, obráťte sa rovno na vel. pp. pátrov. — *V. K.* Väčšej múdrosti by ste neboli mohli ani od svojho otca zdediť. — *M. Kr. v Harasti.* Vaším Švábom by sme dačo odkázali, ale i tak by nás nerozumeli. Prijmite náš srdečný pozdrav. — *Ján Kohútik v S.* V tej

veci sa obráťte na dajakého smeláka. — *Juraj Dugaš, Andrej Cambál Štefan Moiss a Jakub Ziarko* atd. Ja síce redigujem tak Kreštana, jako aj Našu Nádej, preto ale mi darmo robíte vyčítky pre expedicionálne galiby. Vaše karty som expedícii odovzdal. — *K. J. v Boniaci.* Na to vám nemôžem inšie povedať, ako toto: Jaký pán, taký krám, aj takého koňa mám, veľa loptošov poznám. — *Dlhomír Poľský.* Veľmi vás lutujeme, hrozne musíte byť zamestnaný, že ste tak ticho, čo ťažko padne básnickému duchu. — *Ferd. Barcaj.* Vy ste tými žrebami z koláča dieru vyhrali. — *Dp. krajan v Jablonici.* Napnuto čakáme už behom rokov dajakú zprávu od vás, a veď už i železnicu máte a nič nechce k nám priletieť!!! — *J. V. Mnešice* Máte pravdu, že už teraz žaby krkajú a bystrý potok tečie, darebák ale jako kvas vždy hnilo sa vlečie. — *Velk. J. K.* Už teraz verím, že ste múdrejší, nežli váš paholok. — *Novomešťan.* Kupujte také veci vo veľkom, lebo však už i príslovie znie, že kto môže mať kolára, nestaraj sa o kolárika. — *V. K.* Hej, kôň len viacej stojí, nežli somár, čo by jaký múdry bol tento posledný. — *Jozef Kufalancoš.* Srdečné vďaky za tie riadky, ktoré veru starou rukou boli písané. To veru nikto netuší, že vy píšete tie výborné články. — *J. H. v N.* Aj my sme tej istej mienky. Kto si nedá radiť, musí dvakrát platiť. — *Knap vo Višňovom.* To my aj bez vás vieme, že je kúvik menší nežli sova, a Višňové menšie, nežli Čachtice.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korespondenčnej karte nepýta druhé, lebo to je unovávanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osob, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomysle.

Knižná polica.

Sláva B. Srdcu, modlitebná knižka pre čitateľov najsl. Srdca Ježišovho. Sostavil Andrej Kubina, jezuit v Trnave. Druhé vydanie. Cena?? Vrele odporúčame duchovným, aby toto dielo čím horlivšie rozširovali.

Príprava ku sv. spovedi a sv. príjmaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viaz. 15 kr. Soslavenčil ho dr. Jozef Janda. Dostať ho u veľk. p. Lujzy Csery (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. Zbožie. Pšenica (zito) banátske 10.00—10.80. Od Tisy 10.10—10.45. — Od Pešti 10.05—10.40. — Zadunajské 10.05—10.40.

Raz 7.75—7.95.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.55. — Do pálenice 6.60—7.40. — Na pivo 7.60—8.40.

Oves 5.80—6.15.

Kukurica 4.65—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50
			7½	8			
			3.60	6.00			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fyzula 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Slička 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

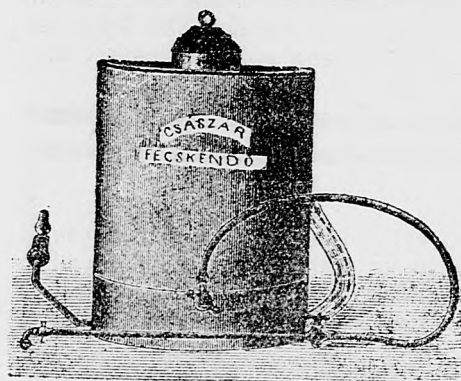
9. Remeň funtový od 14—18 kl. tercý 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. —

Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Na základe viacročnej skúsenosti dokázané je, že najdokonalejším striekajúcim strojom je Vermorelský

Cisársky strekáč,

ktorý doposiaľ vo všetkých závodoch všade dostal vyznamenanie. Tak je robený, že zapchať sa nemôže. Najnovšie mustry z r. 1899. Cena i so zaobalením

len 12 zl.

Objednať sa môže u

JOZEFA SOHRA v Somogy-Szille.

S dobierkou, alebo s predbežným poslaním peňazí. Objednať čím skorej prosíme, aby sme zavčasu mohli vyhovieť žiadosti.

Úplná garancia!

OZNAMY
 PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
 LEN VYDAVATEĽSTVO
 „KREŠTANA“ PRIJÍMA.

Moje srdce také

a tvoje je také?

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo vydala

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame
 ľuďu.

NEMOCNYM ĽUĎOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na
 žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez
 bolesti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezbolestný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatula s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bledosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, grganie, pichanie a bolesť v črevách, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunovanie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatula stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej bolesti veľká škatula 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni

JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
 (Dolnie Uhorsko).

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústrediť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).

Oznam.

Kto je na väčšie percentá volakde dlžen, alebo kto by si žiadal lacnejšie peniaze vypožičať, to jest na majetok, kde len jeden sám majiteľ a kde nie sú v gruntovej knihe žiadni spoluúčastníci, od 100 zl. najmenší interest 4 zl. 50 kr. obsahuje.

Na čiastkový majetok môže obsiahnuť na amortizáciu, to jest na splátku, kde dohromady interest aj kapitál spláca:

Na 10 rokov celoročná splátka aj s interestom	zl. 13.25
" 13 " " " " " "	" 11.—
" 17 " " " " " "	" 9.50
" 23 " " " " " "	" 8.—
" 32 " " " " " "	" 7.—

a tak ďalej splátka nižšie stúpajúce až do 56 rokov.

200 zlatých je najmenšia požička a vyše 10.000 zlatých je požička o pol percenta lacnejšia.

Podľa tejto splátky každý rok je dlžník menej a menej dlžen, a môže jeho podľa knižky zostávajúci dlh zaplatiť kedy je mu možno, aj pred jeho určitým časom, ale sporiteľňa, od ktorej požičku má, jemu nemôže jeho dlh vykázat, zakiaľ tie určené roky jemu neuplynuli.

Kto by si teda žiadal jeho stálu požičku, kde väčšie percentá platí, na menšie percentá premeniť alebo novú požičku vyzdvihnúť, nech sa prihlási písomne u nášho pána bankovného úradníka **Skrivanek Lipót Pozsony-Ligetfalu** číslo domu 131. a nech priloží k žiadosti: katastrálny hárok od pána notáriusa bez štemplov vystavený, porcióvu knižku a assekuračnú poliznu, a tá žiadaná požička jemu v najskoršom čase bude obstaraná.

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zavratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zavratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figľami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržím ani jedného ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobiť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytli. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými ľúskavými výrazmi vychválenými kosámi týmto dopieravým odpredačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadost kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trvaca, ani prítvrdá, ani primáká neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, pretože následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosa.

Vela gazdov následkom chybného kúvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, pretože ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kúvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kusa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová habka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričini. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennoslov zdarma.